

PEYGAMBER EFENDİMİZ'İ SEVMEK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِنَّ أَنْسًا مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَدْخُلُونَ النَّارَ
بِذُنُوبِهِمْ فَيَقُولُ لَهُمْ أَهْلُ اللَّاتِ وَالْعُزَّى
مَا أَغْنَى عَنْكُمْ قَوْلُكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنْتُمْ
مَعَنَا فِي النَّارِ فَيَغْضَبُ اللَّهُ لَهُمْ فَيُخْرِجُهُمْ
فَيُلَاقِيهِمْ فِي نَهْرِ الْحَيَاةِ فَيُبْرِّوْنَ مِنْ حَرِّهِمْ
كَمَا يُبْرِّأُ الْقَمَرُ مِنْ كُوفِهِ فَيَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ وَيُسَمَّوْنَ فِيهَا الْجَهَنَّمِيِّينَ

(حل . عن أنس)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 118/1 (*Inne ünâsen min ehli lâ ilâhe illa'llâhu, yedhulûne'n-nâre bi-zünûbihim, feyekûlü lehüm ehlü'l-lâti ve'l- uzzâ: Mâ uğniye anküm kavlüküm lâ ilâhe illa'llâhu, ve entüm meanâ fi'n-nâri? Fegadıba'llâhu lehüm, feyuhricühüm, feyülakkîhim fî nehri'l-hayâti, ve yüberriûne min harakîhim, kemâ yüberriü'l-kameru min kûsûfihî, feyedhulûne'l-cennete, ve yüsemmevne fîhe'l-cehennemiyîne.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîî, ve sahbihîî, ve sellim.” (3 defa)

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Ramazan Hakkında

Ramazan olması münasebetiyle Ramazan dersini gene bir tekrar etmeyi münasip görüyorum. Ramazan'ın son günlerini artık yaşıyoruz. Allah inşaallah dergahında kabul buyurmuştur tuttuğumuz oruçları. Daha diğer günlerimizi de güzel güzel tutmak nasib etsin...

Bu herkes için rahmeti ilahidir. Oruç namaz, zekat, hac birer rahmet-i ilahidir. Bütün beşeriyet tutan tutmayan... Tutanlar tabii istifade ederler.

Amel çok. İslâmiyet büyük nimettir. Her amelde de çok sevaplar var. Fakat asıl iş

Cenab-ı Hak'ın sevdiği ve razı olduğu bir kul olabilmektir. Kâinatı Cenab-ı Hak yarattığı vakitte, bir eksikliği var da bunun eksikliği bu yaratacağım kullar tamamlasın diye bizi yaratmamıştır.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

(الزاريات: ٥٦)

(*Vemâ halaktü'l-cinne ve'l-inse illâ li-ya'budûni*) “Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zâriyât, 51/56)

Bizi niçin yarattı Allah? Allah'a kulluk için. Allah'a kulluk etmeyen, gayenin dışında çalışıyor demektir. Gaye Allah'a kulluktur.

Yaratılışımızın gayesi, hilkatimizin gayesi Allah'a kulluk etmektir. Allah'ın kulluğa ihtiyacı da yok. Kendisine ibadet eden melekleri çoktur. Sayısını Allah'tan başka kimse de bilmez. Fakat bizi de gene kulluk için yaratmıştır. Bu kulluk için yarattığından dolayı gaye hakkın rızasını kazanmaktır.

Kullukta büyük devlet vardır. Ne kadar büyük devlet? Tarifine imkân bulamazsın. Beş vakit namaz kılmak suretiyle, Ramazan'daki oruçlarımızı tutmak suretiyle, haclarımızı yapmak sûretiyle, zekâtlarımızı vermek suretiyle büyük hizmetler yaparız el-hamdü lillâh. Bunlar Cenab-ı Hak bizi bir makine olarak yaratmıştır. Bu makinanın içerisine...

Bizim pillerimiz var ya, bu pillerimizin bir de lambası vardır. Lambanın içine pili koruz. Gece karanlıkta kaldığımız vakitte bastık mı düğmesine, önümüz aydınlanır. Neden? Efendim, bu pil sakladığı ışığı verir bize, biz de ondan istifade ederiz. Şu bir ufacık pil, lambanın içerisine giriyor. Bastığımız zaman da bizi aydınlatıyor, karanlıktan bizi kurtarıyor, önümüzü görüyoruz.

Cenab-ı Hak bizim içimize de böyle bir pil koymuştur. Bu fenerin pilini şu elektrikten alıp da korlar içine. Bizim pilimiz de Allah'ın nuruyla nurlanır. Şimdi bir pil ki elektiriği boşalmıştır onun içinde... Lambanın içinde duruyor ama takarsınız ışık vermez size, çünkü cereyan bitmiş içerisinde... Hepimizin aklı eriyor buna... Pili bitmiş, içi yok bunun artık. Bunun yerine yenisini koymak lazım ki ışık versin.

Halbuki Cenâb-ı Hak'ın bizim içimize koymuş olduğu o nur ışığı, işte beş vakit huzur-u ilâhîye dururuz, *Allah-u ekber* dediğimiz vakitte bu bizim boşalan ışık dolar, boşalan pil dolar. İkindiye kadar.

İkindiye de durur, *Allah-u ekber*, akşama kadar. Pil yine dolar. Akşamdan sabaha, sabahtan akşama; yani beş vakitte, huzur-u rabbu'l-aleminden aldığı nur ile bu piller cereyanlarını vücutlarımızda yapar.

Bir müslüman ki bu beş vakti idrak edip de gelemiyor, işte onun pili boşalmış, lambanın içerisindeki pil yanmadığı vakitte onu

atıyorsunuz, yenisini koyuyorsunuz. Binâen aleyh biz de Allah-u Teâlâ'nın divanına durmadığımız vakitte, bizim pil boşalmıştır, artık bizden hayır gelmez.

İman edenlerin, amel-i salih işleyenlerin vücutlarında piller nur ile dolar. *Allahu ekber* dediğimiz zaman nur ile dolar. Onu göremeyiz. Mezara girdiğin gün anlaşılır. Çünkü karanlık, karanlıkta lazım olacak lamba. Mezar en karanlık yer. Oraya girince pile lüzum görülecek. Bu da Allah tarafından, melekler vasıtasıyla, nur olmuş mezarın içerisinde...

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

الْقَبْرِ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ

أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفْرِ النَّيِّرَانِ

(ت. عن أبي سعيد)

(*El-kabru ravdatün min riyâdı'l-cenneti*)
“Kabir, mü'mine cennet bahçelerinden bir bahçe olur, (*ev hufratün min huferi'n- nîrân*) veyahut kâfire cehennem çukurlarından bir çukur olur.”

---

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.500, no:2384; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.231, no:4682; Ebû Saïd el-Hudri RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.271, no:8613; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.546, no:42109; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.90, no:1853; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXVIII, s.432, no:41805.

Neden orası riyadu'l-cenneh? Burada yaptığımız amel-i sâlihlerin mükafatını orada göreceğiz. Onun için cennet bahçesi olacak. Yahut da günahlarımızdan dolayı cehennem çukurlarından bir çukur olacak. İşte burada bunu kendimiz temin ediyoruz demek ki.

Allah bütün Ümmet-i Muhammed'e selâmetler versin, ibretler versin, şuurlar versin... Şimdi el-hamdü lillâh Ramazan münasebetiyle bütün camilerimiz dolu. Fakat gene insan dışarıdaki insanları görünce üzülüyor;

“—Bunlar da bizim kardeşlerimiz. Niçin bu nuru almaya gelmezler acaba? Bu nurdan neden korkarlar acaba?”

Halbuki ona ihtiyacımız var. Şimdi şu nur olmasa, şu ışık olmasa ne ben seni nasıl görürüm? Akşam elektrik kesildi de şaşırдық kaldık meselâ... Bu ışık olmayınca hiç kimse bir şey yapamaz.

E öyleyse bu ışığa ihtiyacımız neyse, Allah-u Teâlâ'nın vereceği nura ihtiyacımız daha, kat kat fazladır. Yemek içmekle vücudumuzu el-hamdü lillâh besliyoruz. Ruhumuzun beslenmesi ibadetle mümkün... Onun için Allah ibadetten bizi ayırmasın, ta son nefesimize kadar...

Onun için buyrulmuş ki:

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

(الحجر: ٩٩)

(*Va'bud rabbeke hattâ ye'tiyeke'l-yakîn*) “Ey Rasûlüm, sana yakîn gelinceye kadar, (ölüm gelinceye kadar) Rabbine ibadete devam et!” (Hicr, 15/99)

Sen Allah'a ibadet et, ta ölüm gelinceye kadar. Bazı budalalar var şimdi. “Biz kemali geçtik artık, bundan sonra ibadet olur mu?” diyen aptallar var. Onları Allah ikaz etsin, uyandırsın...

Onların arkasına takılan bazı budalalar da var. “Güneş çıkınca yıldıza ihtiyaç olur mu?” diyerek Allah'a ibadeti terk ediyor. Halbuki ölünceye kadar ibadete muhtacız. Çünkü bu nura her zaman muhtacız.

Bununla beraber biz Ramazan'da tuttuğumuz oruçlarla, melekîyet sıfatına bürünmek için, insan daima acizdir. Kemal Allah'a mahsustur. Beşer, insan acizdir. Aciz olduğundan dolayı oradan alacağı yardıma muhtaç. Bu yardımı almak için de Allahın divanına dikilmek lâzım, Ramazan'da orucu tutmak lazım, parası varsa zekâtını vermek lazım! Sıhhati, parası yerindeyse hacca gitmek lâzım! Bunlar İslâm'ın esasları, kaynaklarıdır. Bunlar yapılmayınca İslâm nuru içeride parlamaz.

Onun için, *Lâ ilâhe illa'llah* diyoruz ama anamızdan, babamızdan duyduk da öylece yetiştik el-hamdü lillâh. Eh *el-hamdü li'llâh* camilerimizde minarelerimizde beş vakit ezan okunuyor. Ondan duyarak *Lâ ilâhe illa'llah* diyoruz. Ama *Lâ ilâhe illa'llah* o kadar derin mânâları haizdir ki, altından çıkmak da kolay değildir.

Onun için ilme ihtiyacımız, her şeye ihtiyacımızdan çok fazladır. İlmin kökü, kaynağı Kur'an'dır.

Dünyada ilim çok. Bin bir çeşit ilim var, sayamayız bile. Sanat öyle, hüner öyle... Adamlar göklerde uçuyor, ta bilmem nerelere kadar gidiyor. Bunlar ilmin feri'leridir, asıl esas ilim Kur'an ilmidir. *Lâ ilâhe illallah*'ı anlamak için Kur'an'ı anlamak, Kur'an'ı bilmek lâzım! Kur'an'ı bilmeyen, *Lâ ilâhe illa'llah*'ı bilemez. "*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlü'llah*" nedir? Kur'an'ı bilecek.

Çünkü *Lâ ilâhe illa'llah* Allah'ın vahdaniyetini bildiriyor. O Allah'ın vahdaniyetini bize bildiren Kur'an'dır. Kur'an okuyacaksınız ki, bu nasıl Allah'tır anlayacaksınız. Allah görür, işitir, her şeyi bilir, gücü her şeye yeter, söyler, her şeyi yapar, yoktan var eder... Hep bunlar Kur'an'dan öğrenilecek şeyler. Ya okuyacaksınız, ya okuyanı dinleyerek bunlara kulak vereceksin ki *Lâ ilâhe illa'llah*'ın ne demek olduğunu anlayasın.

Binâen aleyh, ilmin envaı çok olduğundan dolayı, bir hadis-i şerifte diyor ki:

"—İlimden bir mes'ele-i diniyyeyi bellemek, onu çalışıp öğrenmek ve başkalarına da öğretmeye uğraşmak, altmış senelik nafîle ibadetten hayırlıdır." diyor.

Şimdi biz hacca gideceğiz Allah nasib ederse. Hac bir farz ibadettir. Günahlarımızı döker ama bir senelik döker. Altmış senelik ibadet nerede, bir senelik ibadet nerede?..

Onun için, ilmin kıymetini ölçecek bir alet yok. Çünkü ilmin hududu yok. Hudutsuz bir şeyi ölçmek mümkün değildir. Öyleyse aziz kardeş, sen hayatında saadet istiyorsan, selâmet istiyorsan, ahirete saadet istiyorsan, ilme çalış. İlmin esası Kur'an-ı Kerim... Kur'an'a çalış, Kur'an'ı öğren, Kur'an'ı belle...

Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

(خ. عن عثمان)

(*Hayruküm men tealleme'l-kur'âne ve allemehû*) “Sizin en hayırlınız, Kur'an-ı Kerim'i öğrenen ve öğretenlerdir.”

Allah affetsin kusurlarımızı... Çocuklarımızın hali nice olur, bizi halimiz nice olur acaba? Kur'an'ı okumak için elimizden bir şey gelmiyor, fırsatlar gitmiş, yaşlar ilerlemiş, okuması zor oluyor. Çocuklarımıza okutmaya imkân bulamıyoruz. Çünkü önümüzde birçok devirler var ki, hep onlara istikbal diye ad koymuşlar.

“—Yüksek mühendis olacağım, doktor olacağım, kimyager olacağım, şu olacağım, bu olacağım!” gayeleri çocukların kafalarında çok.

“—Hoca olacağım da ne olacak?” diyor.

“—Hoca olursan, dünyanın saadeti de senin, ahiretin saadeti de senin!”

Ama biz o yola girmemişiz, başka...

b. Günahkâr Kimselerin Cehennemine Girmesi

Cahiliye devrinde Kureyşlilerin taptıkları putlar arasında Lât ve Uzzâ diye İki put vardı. Lât, Taif'te Sakîf kabilesinin putu, Uzzâ da Gatafan denilen kabilenin putu... Uzza bir dikenli ağaç parçası imiş. Mekke'nın fethinden sonra Hz. Ömer RA gidiyor, bunu kökünden kesiyor.

---

² Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.1919, no:4739; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.70, no:1452; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.173, no:2907; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.76, no:211; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.69, no:500; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.324, no:118; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.13, no:73; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.324, no:1932; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.19, no:8037; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.326; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.445, no:3766; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.84, no:475; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XI, s.277, no:4470; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.14, no:14; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.V, s.475, no:40139; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.93, no:208; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.169, no:2847; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.398; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.109, no:1767; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.194; Hz. Osman RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.175, no:2909; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.528, no:3337; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.134, no:698; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.227, no:1241; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.301; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.459, no:5628; Hz. Ali RA'dan.

Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.18, no:1614; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.206, no:1157; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.191; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.V, s.290; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.218, no:266; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.525, no:2351, 2353; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.393, no:1251; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.400, no:12178.

O zaman insanlar gidiyor, tapınıyorlar buna. Ağaca tapınılır mı ya? Bugün hayvana tapınan da var, taşa tapınan da var, ağaca tapınan da var. Güneş'e de tapınan var, Ay'a tapınan var.... Bazı adi mahluklara tapanlar bile bulunuyor artık dünyada. O gün de o ağaca tapıyormuş bunlar.

Bundan dolayı Hz. Ömer gidiyor. kesiyor o ağacı. Ağacın içerisinden insan kılıklı, saçlı başı dağınık bir şeytan çıkıyor. Bu şeytan, oradaki gelen halkı kandırmak için bir şeyler sesleniyormuş içeriden. Hz. Ömer ağacı kesti, içinden çıkan yaratığı da öldürdü, kafasını kesti.

Geldi Rasûlallah SAS'e, anlattı. "O şeytandır." dedi Cenab-ı Peygamber.

Mukaddimedede metnini okuduğum hadis-i şerifte, Ebû Nuaym, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِنَّ أَنْسَاءَ مِنْ أَهْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَدْخُلُونَ النَّارَ
بِذُنُوبِهِمْ فَيَقُولُ لَهُمْ أَهْلُ اللَّاتِ وَالْعُزَّى
مَا أَغْنَى عَنْكُمْ قَوْلُكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنْتُمْ
مَعَنَا فِي النَّارِ فَيَغْضَبُ اللَّهُ لَهُمْ فَيُخْرِجُهُمْ
فَيُلْقِيهِمْ فِي نَهْرِ الْحَيَاةِ فَيَبْرؤُونَ مِنْ حَرِّهِمْ

كَمَا يُبْرَأُ الْقَمَرُ مِنْ كُوفِهِ فَيَدْخُلُونَ

الْجَنَّةَ وَيُسَمَّوْنَ فِيهَا الْجَهَنَّمِيِّينَ

(حل. عن أنس)

RE. 118/1 (*Inne ünâsen min ehli lâ ilâhe illa'llâhu, yedhulûne'n-nâre bi-zünûbihim, feyekülü lehüm ehlü'l-lâti ve'l- uzzâ: Mâ uğniye anküm kavlüküm lâ ilâhe illa'llâhu, ve entüm meanâ fi'n-nâri? Fegadıba'llâhu lehüm, feyuhricühüm, feyülakkîhim fî nehri'l-hayâti, ve yüberriûne min harakîhim, kemâ yüberriü'l-kameru min kûsûfihî, feyedhulûne'l-cennete, ve yüsemmevne fîhe'l-cehennemiyîne.*)

(*Inne ünâsen min ehli lâ ilâhe illa'llâhu*) “Lâ ilâhe illa'llâh ehlinden bazıları, (*yedhulûne'n-nâre bi-zünûbihim*) günahları sebebiyle Cehenneme girdiklerinde, (*feyekülü lehüm ehlü'l-lâti ve'l-uzzâ*) Lât ve Uzzâ ehlinin onlara diyecekler ki:

(*Mâ uğniye anküm kavlüküm lâ ilâhe illa'llâhu*) “Allah’a inanmanız, *Lâ ilâhe illa'llâh* demeniz size fayda vermedi; (*ve entüm meanâ fi'n-nâri*) siz de bizimle birlikte cehennemdesiniz?”

---

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.209, no:7293; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.X, s.217; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.311; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.X, s.690, no:18533; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.510, no:39437; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.406, no:7584.

(*Fegadıba'llàhu lehüm*) Bunun üzerine, Allah-u Teâlâ onlara gazab eder. (*Feyuhricühüm*) İman ehlini Cehennemden çıkarır. (*Feyülakkîhim fî nehri'l-hayâti*) Onları hayat ırmağında yıkatır. (*Ve yüberriûne min harakîhim, kemâ yüberriü'l-kameru min kûsûfihî*) Ayın tutulmasından kurtulması gibi, onları cehennemin kalıntılarından temizler. (*Feyedhulûne'l-cennete*) Cennete girerler. (*Ve yüsemmevne fîhe'l-cehennemiyîne*) Orada onlar Cehennemîler diye isimlenirler.”

Mü'minlerden günahkâr olanlar cehenneme girdiği vakitte, cehennemdeki kâfirler derler ki:

“—Siz *Lâ ilâhe illa'llah* diyordunuz ama siz de girdiniz bu cehenneme. Ne farkımız kaldı sizinle bizim? Biz yaşadık, siz de sözde şunu yaptınız, bunu yaptınız ama gene cehenneme girdiniz.”

Cenab-ı Hak bunun üzerine onlara gazap eder de ehl-i imanı cehennemden çıkarır. Cennetin akan sularıyla yıkayıp, tertemiz olarak cennete sokar. Cennette onlar *Cehennemîler* diye isimlendirilirler. Cennette daha sonra Cenab-ı Hak bir hikmetle onları da alınlarından siler. Ehl-i cennetten hiç birisi diğerinden farklı olmayarak cennette yaşarlar.

Cennet güzel bir nimet. Cennet saadet evi, selâmet evi, en güzel yer. Orayı burada kazanmak lazım! Onun için Allah bizi ibadetten, taatten ayırmasın...

Ne yazıktır ki Ramazan'da camilerimiz dolar, cemaatler çoğalır, herkeste bir aşk, bir şevk hasıl olur. Fakat bakarsınız Ramazan biter, cemaat dağılmış, gene eski cemaat kalmış.

“—Bu cami doluyordu yâhu, nereye gitti bunlar?”

E işte canım dünya işleri. Terazi var mı elimizde?

Bizim Ramazanların kabul olup olmadığının terazisi, Ramazan sonraki halimizdir. İyi halimiz devam ediyorsa, demek ki ibadetlerimiz kabul olmuştur. Etmiyorsa, demek ki boşuna uğraşmışız.

Sonra şuur yok bizde... Demin size dedim ki: Bu ışığı almak mecburiyetindeyiz. Bu ışığı almak için huzur-u Rabbi'l-alemîn'e durmak lazım. Durmadan bu ışık gelmez bize. Fişi sokmadan, elektrik gelirse, lamba yanarsa; ben de derim ki sen de ibadete gelmeden nurlan!

Ama hiçbir yerde görülmemiştir ki fişi sokmadan, düğmeye basmadan lamba yanmıyor. Lambanın yanması için ya düğmeye basacaksın, ya da fişe sokacaksın. Binaen aleyh bizim de içimize nur gelmesi için, mutlaka Allah'ın cemaatine, *Allahu ekber* deyip durmak lazım ki bu nur-u ilahi gönüllerimize dolsun.

Onun için namaz kılan, oruç tutan insanla tutmayan insan arasındaki farka bakın. Oruç tutan ne kadar mes'uddur, ne kadar surur ve sevinç içerisindedir el-hamdü lillâh...

Gece kalkar, olmadık bir zamanda ekmek yiyecek. Nur gelir insana. Ama onu hazırlamak hiç de zor gelmez. Allah kolaylaştırır. Müslümanlar yaptıkları ibadetlerden dolayı hiç üzülmezler. E akşama kadar hiçbir şeye yemeyecek, içmeyecek. Bundan da çok memnun.

Eh her gün mütemadiyen yiyorduk, midemiz bozuluyordu, şu oluyordu, bu oluyordu. Şimdi o külfetlerin hepsi ortadan kalktı. Rahat, akşamı bekleriz. Akşam da önümüzde yemek. Ona da el uzatmayız, ta ki top patlayıncaya kadar.

Onun için *Lâ ilâhe illa'llah*'ın ne demek olduğunu öğrenmek isteyen müslüman Kur'an'ı okusun. Ahireti öğrenmek isteyen Kur'an'ı okusun. Dünyayı öğrenmek isteyen Kur'an'ı okusun. Demek ki bak, bugün Amerika'da Kur'an okunmuyor ama hocaefendi bak dünyanın tepesinde neyle geziyor. Bizi de gezdiriyorlar. Neler yapıyor adamlar. Ama Kur'an'dan haberleri yok, gâvurdurlar.

Haa, aziz kardeş. Sana kısacık bir hikâye söyleyeyim:

Bizim Rabiâtü'l-adeviyye denilen bir hatunumuz var. Basralıdır kendisi. O zamanın da bir büyüğü var, adı da Hasan-ı Basri'dir. Bu kadın, meczup bir kadın. Allah'a aşık bir kadın. Kendisini tam manasıyla Allah'a vermiş. Hasan-ı Basri'nin dersine devam ediyor. Hasan Basri de bununla evlenmek istemiş. Kadına demiş ki:

“—Evlenelim, sen de bekâr, ben de bekâr. Gel evlenelim, Allah’ın emriyle...”

Demiş ki:

“—Benim derdim çok.”

“—Ne derdin var senin?”

“—Bu dünyada yaşıyoruz ama buradan ayrılırken acaba imanla mı gideceğiz, imansız mı gideceğiz? Korku var içimde! Bunun cevabını verirsen, beni kurtarırsan, varırım sana!” demiş.

“—Ahirette insanlar iki fırkaya bölünecek. Bir kısmı cennete gidecek, bir kısmı cehenneme gidecek. Ben acaba onun hangisinden olacağım. Böyle derdi olan insan evlenebilir mi?” demiş.

“—Öyleyse ben buna keramet göstereyim de benim büyüklüğümü görsün de belki özenir.” diye başlamış uçmaya.

Adam uçar mı? Allah-u Teâlâ uçurur. Peygamberimizi nasıl uçurduysa, bizi de uçurur öyle. Fakat şu kadındaki zekâyı söylemek istiyorum. Bunu öyle uçar görünce demiş:

“—Ya Hasan! Bununla beni aldatamazsın. Allah’ın sinekleri var ya, onlar da uçuyor. Uçmak hünerse onlar da uçuyor.” Suyun üzerinde yürümüş.

“—O da hünerse, balıklar, kurbağalar da yapıyor bunu!” demiş.

Bizde o uçanı görünce, bütün gönüller o tarafa kayıyor. Canım bu uçmak hüner mi? Bir sanattır o. Sanatı tekemmül etmiş. Sanatın hocası

zaten şeytan. Bize lazım olan ne gökte uçmak, ne suda yürümek... Bize lazım olan Allah.

Bak kim kalıyor, dedelerimiz gitti, babalarımız gitti, herkes gidiyor. Biz de gideceğiz. Nereye gideceğiz? Allah'a gideceğiz. Allah'a nasıl gideceğiz? Tayyare ile mi gideceğiz ki? İman ile gideceğiz Allah'a. İmanın varsa yaşadın. İmanın yoksa gökte de olsan para etmez

Bugün saadeti fabrikalarda görüyorlar, kat'iyen değil. Memleketin her bucağı binlerce fabrikayla dolsa, saadet gene yoktur. İman olmayınca saadet olmaz. İşte bir tarafı kral yapar.

Çöpler sokaklarda yığılır kalır. Envai çeşit mikroplar ortalığı sarar. Diğer bütün işler muattal kalır, olmaz. Ya? Mutlaka iman lazım. İmansız olduktan sonra hiçbir şeyin kıymeti yok. Allah hepimizi affetsin... Bu imanı cümlemize nasib etsin...

c. Ümmet-i Muhammed'in Peygamber Sevgisi

Bak bu ümmetin içerisinde öyle insanlar vardır ki Allah-u Teâlâ onlara bizleri de ilhak eylesin. Hâkim, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş, Diyor ki Cenab-ı Peygamber:⁴

إِنَّ أَنَسًا مِنْ أُمَّتِي يَأْتُونَ بَعْدِي يَوَدُّ أَحَدُهُمْ

لَوْ اشْتَرَى رُؤْيَتِي بِأَهْلِهِ وَمَالِهِ

(ك. عن أبي هريرة)

RE. 118/2 (*Inne ünâsen min ümmetî ye'tûne ba'dî, yeveddü ehadühüm levi'sterâ rü'yetî, bi-ehlihî ve mâlihî.*)

(*Inne ünâsen min ümmetî*) “Ümmetim içerisinde öyle bahtiyar insanlar vardır ki, (*ye'tûne ba'di*) ama benden bin sene, beş yüz sene, iki bin sene, on bin sene sonra gelecekler dünyaya... Onlar beni görmediler, kâğıtlarda okuyorlar, benim ahir zaman peygamberi olduğumu düşünüyorlar. Ondan dolayı, (*yeveddü ehadühüm levi'sterâ rü'yetî, bi-ehlihî ve mâlihî*) malını, ehlini, nesi varsa bütün servetini feda eder, ‘Şu Peygamber Efendimiz’i görsem!’ diyerekten.”

Onun için bu Cenab-ı Peygamber onları vaktiyle haber vermiştir. Bu ümmetim içerisinde her zaman böyle bahtiyarlar bulunmuştur. Malını, bütün varlığını feda edip de Peygamber SAS’i görmek için böyle can atanlar, her devirde vardır.

Hatta öyle insanlar vardır ki cennete bile olsa, Cenab-ı Hak’ı görmekten bir an uzak olsa, Cenneti istemez. Bana Allah lazım der. Binâen aleyh, dünyada da Peygamber SAS’i görmeden bir dakikalık hayatı istemeyenler var. “Ben Peygambersiz olamam!” diyor. Ve onun önünden kat’iyyen ayrılamıyor, mâneyivatı onun huzurunda... Böyle bahtiyarları Cenab-ı Hak her zaman içimizde nasib etmiş, el-hamdü lillâh... Allah bize de nasib etsin...

---

⁴ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.95, no:6991; Ebû Hüreyre RA’dan.

Câmiü'l-Ehâdis, c.VIII, s.405, no:7581.

Büyüklerden birisi diyor ki:

“—Eğer Rasûlüllah SAS Efendimiz, göz yumup açacak kadar benden uzak olsa, ben bu hayatı istemem!” diyor.

Allah bize uyanıklıklar versin... Nur menba'ları, nur kaynakları... Bu nura, bu kaynağa bağlanmadan, nurlanamaz insan...

Şimdi *Allahu ekber* diyerekten huzur-u Rabbi'l-alemîne duruyoruz ya, o duruş Peygamber SAS vasıtasıyla gene. Evvela ezanlar okunur, sonra Peygamber Efendimize salevatlar getirilir. Salevatsız hiçbir şey olmaz.

Onun için Cuma gününde bahusus seksen tane, yüz tane salevatı her müslümanın getirmesi lazım! Bu salevatlar dolayısıyla vücutlara, gönüllere nurlar iner. İnsan hakkı görmeye başlar, hakikatı da görmeye başlar. Karanlık olunca hakikat nasıl belli olmazsa, nursuz insan da hakkı göremez, hakikatı da göremez. Batıla hak der, hakka da batıl der.

Allah bu nurlu kimseler zümresine, cümlemizi ilhak eylesin...

d. Allah'ı Hakkıyla Bilmek

İbn-i Sasaî, Enes ibn-i Mâlik RA7dan rivayet etmiş. Gene buyuruyor ki Cenab-ı Peygamber:⁵

إِنَّ أَنْوَاعَ الْبِرِّ نِصْفُ الْعِبَادَةِ وَالنِّصْفَ
الْآخِرَ الدُّعَاءُ

(ابن صصرى فى أماليه عن أنس)

RE. 118/3 (*Inne envâa'l-birri nısfü'l-ibâdeti, ve'n-nısfel-âhire'd-duâü.*)

Birr; iyilik, ikram, ihsan demek.

(*Inne envâa'l-birri nısfü'l-ibâdeti*) “Bütün iyilikler ibadetin yarısını oluşturur. (*Ve'n-nısfel-âhire'd-duâü*) İbadetin diğer yarısı da duadır.”

İyilikler yapmak, ikramlar yapmak, ihsanlar yapmak ibadetin yarısıdır. İbadetin diğer yarısı da Cenab-ı Hakk'a ilticâ etmek, dua etmek. Elini açacak, yalvaracak, “Aman ya Rabbi!” diyecek. İçinden gelen ihtiyaçlar, duygular neyse, ona göre yalvaracak.

“–İhtiyacın en büyüğü, ekmek, yemek mi?” Hayır! İhtiyacın en büyüğü Allah'ı bilmektir. Onun için büyükler diyor ki:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَزْرَعَ فِي قَلْبِي

مَعْرِفَتِكَ حَتَّى أَعْرِفَكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ

(*Allâhümme innî es'elüke en tezraa fî kalbî ma'rifeteke,*.) “Yâ Rabbi! Benim kalbime, senin ma'rifetini ihsan et, ma'rifet tohumlarını ek; (*hattâ a'rafeke hakka ma'rifeteke*) ben seni hakkıyla bileyim yâ Rabbi!”

---

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.65, no:3136; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.409, no:7592.

Allah'ın bilgisi kolay değil. Bak şu koca varlık, ucu bucağı bulunmuyor. Bu varlığın sahibi Allah... Bugün gökteki yıldızların sayısını bilmekte insanlar bu kadar fenleriyle acizdirler. Yok hududu çünkü... Seneden seneye alemler çıkıyor göklerde. Yer de öyle, gök de öyle... Bütün varlıkların sahibi olan Allah'ı bilmek kolay olur mu canım?

Sen Allah'ı da bilemiyorsun, kendini de bilemiyorsun. Kendini bilsen, Allah'ı bileceksin. Fakat insan kendini bilmekten de aciz. Onun için en büyük ihtiyaç, Allah'ı bilmektir.

Allah nasıl bilinmek istiyorsa öyle bilmeyi bizim gönlümüze verirse, biz bileceğiz onu. Onun için ekmekten daha ziyade ihtiyaç, yaradani bilmek... Allah cümlemize nasib etsin...

Onun için namaz şarttır. Namazsız Allah bilinmez, oruçsuz Allah bilinmez, ibadetsiz Allah bilinmez... *Lâ ilahe illa'llah* onun başıdır.

c. Akrabanızı Ziyaret Edin!

İbn-i Adiy, İbn-i Lâl, Beyhakî ve İbn-i Asâkir, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِنَّ أَهْلَ الْبَيْتِ إِذَا تَوَاصَلُوا أَجْرِي عَلَيْهِمُ
الرِّزْقَ وَكَانُوا فِي كَنْفِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

(عد. ق. وابن لال، كر. عن ابن عباس)

RE. 118/4 (*Inne ehle'l-beyti izâ tevâsalû, ecriye aleyhimü'r-rizka, ve kânû fî kenefi'llâhi azze ve celle.*)

(*Inne ehle'l-beyti izâ tevâsalû*) “Bir aile halkı, birbirini yokladıklarında, (*ecriye aleyhimü'r-rizka*) Allah onların rızkını geniş ve kolay kılar. (*Ve kânû fî kenefi'llâhi azze ve celle*) Ve onlar Allah'ın himayesi altında bulunurlar.”

Ev halkı, kabileler birbirleriyle gidip gelmelerle kaynaşmalar, sevişmeler, tanışmalar, birbirlerine ikram ve izzetler olur. Bu kabile o kabilenin, o kabile bu kabilenin dostu olur. Çünkü Allah- u Teâlâ Hazretleri:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى
وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا

(حجرات)

(*Yâ eyyühe'n-nasü innâ haleknâküm min zekerin ve ünsâ, ve cealnâküm şuûben ve kabâile li-teàrafû*) “Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi boylara ve kabilelere ayırdık.” (Hucurat, 49/13) buyuruyor.

Bir şehirde oturduğumuz halde, bir mahallede oturduğumuz halde, bir apartmanda oturduğumuz halde, birbirimizden haberimiz olmaz. Birbirimize yardım etmeyeceğiz de kime yardım edeceğiz?

⁶ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.225, no:7968; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.VIII. s.168; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Birbirlerini ziyaret edenler, sıla-ı rahim yapanlar, Allah-u Teâlâ'nın himayesinde olurlar. Allah-u Teâlâ onlara ikram eder, himayesine alır. En büyük nimet...

Hatta ve hatta insan elinde ekmek yerken kızının ağzına verdiği bir lokma, hanımının ağzına verdiği bir lokma ile Cenab-ı Hak meleklerine diyor ki:

“—Bak ne muhabbetli insanlar. Bunlara büyük ikramlarda bulunun!”

Niçin? Aralarındaki ülfet ve muhabbetin tekemmülünden dolayı. Allah cümlemize böyle hayatlar ihsan buyursun...

f. Ehl-i Cennetin Gurfeleri

Ahmed ibn-i Hanbel, Dârimî. Buhârî ve Müslim, Sehl ibn-i Sa'd'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ يَتَرَاءَوْنَ أَهْلَ الْغُرَفِ مِنْ
فَوْقِهِمْ كَمَا يَتَرَاءَوْنَ الْكُوكَبَ فِي السَّمَاءِ

(حم. والدارمی، خ. م. عن سهل بن سعد)

RE. 118/5 (*Inne ehle'l-cenneti yeterâevne ehle'l-gurafi min fevkıhim, kemâ yeterâevne'l-kevâkıbe fi's-semâi.*)

⁷ Buhârî, *Sahîh*, c.XI, s.33, no:3016; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.92; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.481; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

(*Inne ehle'l-cenneti yeterâevne ehle'l-gurafi min fevkıhim*) “Cennet ehli, gurfelerin ehlini yukarıda görürler; (*kemâ yeterâevne'l-kevâkıbe fi's-semâi*) sizin yıldızları seyrettiğiniz gibi seyrederler.”

g. Amellerin Kolaylaştırılması

Ebû Dâvud, Hz. Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ مُيسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ
وَإِنَّ أَهْلَ النَّارِ مُيسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ

(د . عن ابن عمر عن عمر)

RE. 118/6 (*Inne ehle'l-cenneti müyesserûne li-ameli ehli'l- cenneti, ve inne ehle'n-nâri müyesserûne li-ameli ehli'n-nâri.*)

(*Inne ehle'l-cenneti müyesserûne li-ameli ehli'l-cenneti*) “Cennet ehline, cennet ehlinin ameli kolay gelir. (*Ve inne ehle'n-nâri müyesserûne li-ameli ehli'n-nâri*) Cehennem ehline de cehennem ehlinin ameli kolay gelir.”

Cennetlik insanlar bellidir dünyada... Cennet ehlinin amelleri onlara kolay gelir. Namazlarını kılarlar. Oruç arkasından gelir, zekâtı vardır,

---

⁸ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.306, no:4075; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.27, no:184; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.52, no:19; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.VIII, s.384; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.114, no:535; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VIII, s.417, no:7603.

haccı vardır. Bunları yaparken, hiç de zor gelmez insana. Çok kolay gelir. Seve seve yaparlar.

Hatta namaz geçmesin diyerekten abdestini vaktinde alır, ezandan önce camiye girer, Ezan-ı Muhammedî'yi camide dinler. İbadetten aldığı feyizle çıkar camiden... Rabbim ne dediyse baş üstüne der. Bu ehl-i cennete Ramazan'da oruç tutmak zor gelmez.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ

(حم . عن ابن عمر)

(*El-hayâü mine'l-îmân*) “Hayâ imandandır.”

Hayasız adamda iman yok demektir. Böyle Ramazan günü alenen yiyip içen, sokakta pervasızca dolaşan müslüman, hayâsız demektir, imanı da zayıf demektir.

---

⁹ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.17, *İman* 2/14, no:24; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.141, no:52; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.667, no:4795; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.121, no:5033; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.147, no:6341; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Muhammed), c.III, s.453, no:950; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.374, no:610; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.210, no:602; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.369, no:5487; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.156, no:4932; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.131, no:7701; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.537, no:11764; Abdü'r- Rezzak, *Musannef*, c.11, s.142, no:20146; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.372; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.421, no:2872; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.256, no:6001; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.281, no:625; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.123, no:5782; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XII, s.467, no:12316.

Onun için ibadet ve taat, namaz, oruç mü'minlere kat'iyen zor gelmez.

İkinci bir grup var bir de, ehl-i nar, ehl-i cehennem. Onlara da cehennem amelleri kolay gelir. Adam öldürmek; vurur, öldürür, aklına bir şey de gelmez. Bundan üzüntü de duymaz.

Para çalmak, hırsızlık yapmak, ne kadar fenalık varsa, içki içmek, kumar oynamak. Bunlardan dolayı da üzüntü duymaz, onları da vazife sayar sanki... Niçin? Ehl-i cehennem. Cehennem adamının işleri bunlar. Bu da ona kolay gelir.

Sen adam öldürebilir misin? öldüremezsin. Çünkü ehl-i cennetsin, yapamazsın. İçki?.. İçki de içemem çünkü Allah yasak etmiş. Diğer fenalıkların hiç birisini de yapamam. Zinayı insan nasıl yapar yani?

Şu zerre kadar şuuru olan bir müslüman:

“—Yâhu benim kız kardeşime birisi tecavüz etse ben dayanamam! E başkasının karısına, kızına nasıl el uzatır insan?” diye düşünür.

Onun için dünya, ahiret için yaratılmıştır. Yoksa buraya gelip de ölüp, toprağa gömülmek için değil. Yaşayalım hayvanlar gibi, sonunda ölelim, gömsünler bizi toprağa... Orada çürüyelim gidelim, oldu bitti.

Yok! Sakın ha! İnsan burada ahireti kazanacak, cennetlik olmak için gelmiştir buraya. Allah cümlemize şuurular ihsan etsin, bu cennetlik olan kullarından eylesin...

h. Ezanın Semâdan Duyulması

Ebü'ş-Şeyh, Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِنَّ أَهْلَ السَّمَاءِ لَا يَسْمَعُونَ مِنْ
أَهْلِ الْأَرْضِ شَيْئًا إِلَّا الْأَذَانَ

(أبو الشيخ في الأذان عن ابن عمر)

RE. 118/7 (*Inne ehle's-semâi lâ yesmeûne min ehli'l-ardı şey'en, ille'l-ezâne.*)

Bakın şimdi: (*Inne ehle's-semâe*) “Gök ehli, melekler, (*lâ yesmeûne min ehli'l-ardı şey'en*) yeryüzündeki insanların hiçbir şeyini duymazlar. Top at, tüfek at, ne atarsan at, duymazlar; (*ille'l-ezâne*) ancak ezânı duyarlar.”

Gök ehline Allah-u Teâlâ bu ezanı duyuruyor. Yeryüzünde okunan bu ezanlar hürmetine biz de yaşıyoruz yani. Bizim yaşamamızın yegâne sebebi, bu ezanlardır. Allah bunu elimizden almasın...

---

¹⁰ Abdürrezzak, *Musannef*, c.I, s.486, no:1868; Tarsûsî, *Müsned-i Abdullah ibn-i Ömer*, c.I, s.13, no:12; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.230, no:882; İbn/i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.323; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.682, no:20898; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VIII, s.421, no: 7609

Onun için, ezanın kıymeti çok büyük... Cenab-ı Peygamber zamanında ezan okumak için ashab-ı kiram, sonra tabiin devirlerinde birbirleriyle yarış ederlermiş, “Sen okuyacaksın, ben okuyacağım!” diyerekten. Hatta dövüşe kalkanlar da olmuş, en nihayet kur’a çekmek mecburiyetinde kalmışlar. Kur’a kime isabet ederse, o okusun ezanı diyerek.

Ezan okumaya bu kadar aşk ve şevkleri varmış. Bugün de el- hamdü lillâh yine öyle... Şimdi hoparlörler de var, ezanın sesi çok uzaklara kadar gider. Uzaklara gittiğinden dolayı bu ezan sesini duyan her eşya, bu ezan için şehadet ederler ki, müezzin bu ezanı okudu, “Allah’ın varlığına, birliğine şehadet ederim!” dedi.

i. Cennette Rabbimizin Müşahede Edilmesi

Uzunca bir hadis var ama, bir kısmını okuyuvereyim: Tirmizî ve İbn-i Mâce, Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

أَنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ إِذَا دَخَلُوهَا نَزَلُوا فِيهَا بِفَضْلِ
أَعْمَالِهِمْ ثُمَّ يُؤذَنُ فِي مِقْدَارِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِنْ
أَيَّامِ الدُّنْيَا فَيَزُورُونَ رَبَّهُمْ وَيُبْرِزُ لَهُمْ عَرْشَهُ

¹¹ Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.104, no:2472; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.397, no:4327; Ebû Hüreyre RA’dan.

وَيَتَبَدَّى لَهُمْ فِي رَوْضَةٍ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ فَتُوضَعُ
لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ وَمَنَابِرُ مِنْ لُؤْلُؤٍ وَمَنَابِرُ
مِنْ يَاقُوتٍ وَمَنَابِرُ مِنْ زَبَرَجَدٍ وَمَنَابِرُ مِنْ
ذَهَبٍ وَمَنَابِرُ مِنْ فِضَّةٍ وَيَجْلِسُ أَدْنَاهُمْ وَمَا
فِيهِمْ مِنْ دَنِيٍّ عَلَى كُثْبَانَ الْمِسْكِ وَالْكَافُورِ
وَمَا يَرُونَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَرَاسِيِّ بِأَفْضَلَ
مِنْهُمْ مَجْلِسًا قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَهَلْ نَرَى
رَبَّنَا قَالَ نَعَمْ هَلْ تَتَمَارُونَ فِي رُؤْيَةِ الشَّمْسِ،
وَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ قَالُوا لَا قَالَ كَذَلِكَ لَا
تَمَارُونَ فِي رُؤْيَةِ رَبِّكُمْ وَلَا يَبْقَى فِي ذَلِكَ
الْمَجْلِسِ رَجُلٌ إِلَّا حَاضَرَهُ اللَّهُ مُحَاضِرَةً حَتَّى
يَقُولَ لِلرَّجُلِ مِنْهُمْ يَا فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ أَتَذْكُرُ
يَوْمَ قُلْتَ كَذَا وَكَذَا فَيَذْكُرُ بَعْضُ غَدْرَاتِهِ فِي
الدُّنْيَا فَيَقُولُ يَا رَبِّ أَفَلَمْ تَغْفِرْ لِي فَيَقُولُ
بَلَى فَسَعَةٌ مَغْفِرَتِي بَلَغَتْ بِكَ مَنْزِلَتَكَ هَذِهِ

فَبَيْنَمَا هُمْ عَلَى ذَلِكَ غَشِيَتْهُمْ سَحَابَةٌ مِنْ فَوْقِهِمْ
فَأَمْطَرَتْ عَلَيْهِمْ طَيْبًا لَمْ يَجِدُوا مِثْلَ رِيحِهِ
شَيْئًا قَطُّ وَيَقُولُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى قَوْمُوا
إِلَى مَا أَعَدَدْتُ لَكُمْ مِنَ الْكِرَامَةِ فَخُذُوا مَا
اشْتَهَيْتُمْ فَنَأْتِي سُوقًا قَدْ حَفَّتْ بِهَا الْمَلَائِكَةُ
فِيهِ مَا لَمْ تَنْظُرُ الْعُيُونُ إِلَى مِثْلِهِ وَلَمْ تَسْمَعْ
الْأَذَانَ وَلَمْ يَخْطُرْ عَلَى الْقُلُوبِ فَيُحْمَلُ لَنَا مَا
اشْتَهَيْنَا لَيْسَ يُبَاعُ فِيهَا وَلَا يُشْتَرَى وَفِي ذَلِكَ
السُّوقِ يَلْقَى أَهْلُ الْجَنَّةِ بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَيُقْبِلُ
الرَّجُلُ ذُو الْمَنْزِلَةِ الْمُرْتَفِعَةِ فَيَلْقَى مَنْ هُوَ دُونَهُ
وَمَا فِيهِمْ دَنِيٌّ فَيَرُوعُهُ مَا يَرَى عَلَيْهِ مِنَ اللَّبَاسِ
فَمَا يَنْقُضِي آخِرُ حَدِيثِهِ حَتَّى يَتَمَثَّلَ عَلَيْهِ
أَحْسَنُ مِنْهُ وَذَلِكَ أَنَّهُ لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ أَنْ يَحْزَنَ
فِيهَا ثُمَّ نَنْصَرِفُ إِلَى مَنَازِلِنَا فَيَتَلَقَّانَا
أَزْوَاجُنَا فَيَقْلُنَ مَرْحَبًا وَأَهْلًا لَقَدْ جِئْتَ وَإِنَّ

بِكَ مِنَ الْجَمَالِ أَفْضَلَ مِمَّا فَارَقْتَنَا عَلَيْهِ
فَيَقُولُ إِنَّا جَالَسْنَا الْيَوْمَ رَبَّنَا الْجَبَّارَ
وَيَحِقُّنَا أَنْ نَنْقَلَ بِمِثْلِ مَا انْقَلَبْنَا

(ت، غريب، ه، عن أبي هريرة)

RE. 118/8 (*Inne ehle'l-cenneti izâ dehalûhâ, nezelû fîhâ bi-fadli a'mâlihîm, sümme yû'zûne fî mikdâri yevmi'l-cumuati min eyyâmi'd-dünyâ, feyezûrûne rabbehüm, ve yûbrizü lehüm arşahû, ve yetebeddâ lehüm fî ravdatin min riyâdı'l-cenneti, fetûdau lehüm menâbiru min nûrin, ve menâbiru min lü'lün, ve menâbiru min yâkùtin, ve menâbiru min zebercedin, ve menâbiru min zehebin, ve menâbiru min fiddatin; ve yeclisü ednâhüm ve mâ fîhim min deniyyin alâ küsbâni'l-miski ve'l-kâfûr, vemâ yeravne enne ashâbe'l-kerâsiyyi bi-efdale minhüm meclisen;*)

(*Inne ehle'l-cenneti izâ dehalûhâ*) “Cennet ehli cennete girdiklerinde, (*nezelû fîhâ bi-fadli a'mâlihîm*) herkes ameline göre Cennetteki makamlarına yerleşir. (*Sümme yû'zûne fî mikdâri yevmi'l-cumuati min eyyâmi'd-dünyâ*) Sonra dünya günlerinden bir Cuma günü miktarı kendilerine izin verilir, (*feyezûrûne rabbehüm*) Rablerini ziyarete giderler. (*Ve yûbrizü lehüm arşahû*) Onlara Allah'ın Arş'ı gösterilir. (*Ve yetebeddâ lehüm fî ravdatin min riyâdı'l-cenneti*) Yüce Allah onlara, Cennet bahçelerinden bir bahçede tecelli eder.”

(Fetûdau lehüm menâbiru min nûrin) “Orada cennet ahali için nurdan minberler, (ve *menâbiru min lü'lün*) inciden minberler, (ve *menâbiru min yâkûtin*) yakuttan minberler, (ve *menâbiru min zebercedin*) zebercedden minberler, (ve *menâbiru min zehebin*) altından minberler, (ve *menâbiru min fiddatin*) ve gümüşten minberler kurulur, herkes derecesine göre bir minbere yerleşir. (Ve yeclisü *ednâhüm ve mâ fîhim min deniyyin alâ küsbâni'l-miski ve'l-kâfûr*) En aşağısının yerleri misk ve kâfur tepelerindedir. (Vemâ yeravne enne ashâbe'l-kerâsiyyi bi-efdale minhüm meclisen;) Bunlar kendi hallerini diğerlerinden aşağı görmezler.”

Allah cümlemizi, inşâallah o oruçlarımız dolayısıyla kusurlarımızı affeder. Çünkü akşama kadar oruçları tutup da iftar edince günah kalmıyor, hepsi dökülüyor. Büyük günahlarımıza da sabahtan akşama tevbe ediyoruz, onlar da affolur inşâallah... Allah'ın rahmeti geniş, fazlı büyük, lütfu geniş, kabul eder inşâallah bizi cennete...

Şimdi cennet sekiz mertebe, sekiz derece... Her derecenin katları da kim bilir nereye kadar... En son derece, Kur'an ayetlerinin nihayeti kadardır. Altı bin altı yüz küsür derece var. Herkes, burada öğrendiği Kur'an kadar, orada mertebe alacak. Onun için yerinin ne kadar büyük olmasını istiyorsan, Kur'an'ı o kadar ezberle! Kur'an'ın tamamını bilen hafız efendiler, bahtiyar insanlar, en yüksek makamı onlar işgal edecek. Allah hüsn-ü niyetle okumalar nasib etsin cümlemize...

Sonra orada Cuma kadar olan gün içerisinde Hazret-i Allah'ın ziyareti var. Ziyaret, birkaç nevî... Bir ziyaret var hergün, bir ziyaret var haftada bir... Ama bu ziyaretlerde bir ziyaret var; Cenab-ı Hak Kur'an okuyacak, cennet ehli dinleyecek, kendisini göjrmeyecek. Bir ziyaret var, o zaman kendisini gösterecek Cenab-ı Hak... Allah cümlemize nasib etsin...

Zorluk da yok. Şimdi herkes evinden Güneş'i güzel görüyor, Ay'ı da güzel görüyor, kimse zorlanmıyor. Allah-u Teâlâ'yı da oturduğu yerden, hiç zorlanmadan herkes rahatça görecektir, mâni yok orada...

قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَهَلْ نَرَى رَبَّنَا قَالَ

نَعَمْ هَلْ تَتَمَارُونَ فِي رُؤْيَةِ الشَّمْسِ

وَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ قَالُوا لَا قَالَ

كَذَلِكَ لَا تُمَارُونَ فِي رُؤْيَةِ رَبِّكُمْ

(Kîle: Yâ rasûla'llah, ve hel nerâ rabbenâ?
Kâle: Neam, hel temârevne fî ru'yeti's-şemsi,
ve'l-kameri leylete'l-bedri? Kâlû: Lâ. Kâle:
Kezâlike tûmârevne fî ru'yeti rabbiküm;)

(Kîle) Soruldu ki: (Yâ rasûla'llah, ve hel nerâ rabbenâ?) “Yâ Rasûlallah, Rabbimizi görecek miyiz?”

(Kàle) Buyurdu ki: (Neam) “Evet, göreceksiniz. (Hel temârevne fî ru’yeti’ş-şemsi, ve’l-kameri leylete’l-bedri) Sizin Güneş’i ve on dördüncü gecesinde Ay’ı görmenizde bir şüpheniz var mı?”

(Kâlû) Dediler ki: (Lâ.) “Hayır!”

(Kàle) Buyurdu ki: (Kezâlike tümârevne fî ru’yeti rabbiküm) “İşte böyle Rabbinizi görme hususunda şüpheye düşmezsiniz.”

Ay’ın 14’üncü gününde görülmesinde, ya da Güneş’in görülmesinde nasıl hilâf yoksa, bunları nasıl izdihamsız görüyorsanız, Rabbinizi öyle göreceksiniz.

وَلَا يَبْقَى فِي ذَلِكَ الْمَجْلِسِ رَجُلٌ إِلَّا حَاضِرُهُ

اللَّهُ مُحَاضِرَةٌ حَتَّى يَقُولَ لِلرَّجُلِ مِنْهُمْ يَا

فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ أَتَذْكُرُ يَوْمَ قُلْتَ كَذَا وَكَذَا

فَيَذْكَرُ بِبَعْضِ غَدْرَاتِهِ فِي الدُّنْيَا فَيَقُولُ

يَا رَبِّ أَفَلَمْ تَغْفِرْ لِي فَيَقُولُ بَلَى فَسَعَةٌ

مَغْفِرَتِي بَلَغَتْ بِكَ مَنْزِلَتِكَ هَذِهِ

(Ve lâ yebkà fî zâlike’l-meclisi racülün illâ hàdarahu’llàhu mehàdaraten, hattâ yekülü li’r-raculi minhüm: Yâ fülânü’bne fülânin, e tezkürü yevme külte kezâ ve kezâ? Feyüzekkeru bi-ba’dı gadrâtihi fi’d-dünyâ, feyekülü: Yâ rabbi, e felem tağfir lâ? Feyekülü: Belâ, feseatü mağfiredî belegat bike menziletike hâzihî;)

(*Ve lâ yebkà fî zâlike'l-meclisi racülün illâ hâdarahu'llàhu mehâdaraten*) “O mecliste Allah’ın kendisiyle karşılıklı konuşmadığı hiç kimse kalmayacak. Herkesle ayrı ayrı muhatap olacak. (*Hattâ yekülü li'r-raculi minhüm*) Hattâ onlardan birisine Rabbimiz şöyle buyuracak:

(*Yâ fülânü'bne fülânin, e tezkürü yevme kulte kezâ ve kezâ*) ‘Ey filân oğlu falan, dünyadayken şöyle şöyle dediğin günü hatırlıyor musun?’ (*Feyüzekkeru bi-ba'dı gadrâtihi fi'd-dünyâ*) Sonra ona dünyada işlediği bazı kusurları hatırlatır.

(*Feyekülü*) Kul der ki: (*Yâ rabbi, e felem tağfir lâ?*) ‘Yâ Rabbi, onları mağfiret etmemiş miydin?’ (*Feyekülü: Belâ, feseatü mağfiretî belegat bike menziletike hâzihî*) Allah-u Teâlâ da buyurur ki: (*Belâ, feseatü mağfiretî belegat bike menziletike hâzih î*) ‘Evet, affettim de rahmetimin genişliği sayesinde şu bulunduğun mertebeye ulaştın!’ der.”

فَبَيْنَمَا هُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكَ غَشِيَتْهُمُ سَحَابَةٌ مِّنْ
فَوْقِهِمْ فَأَمْطَرَتْ عَلَيْهِمْ طَيْبًا لَّمْ يَجِدُوا مِثْلَ
رِيحِهِ شَيْئًا قَطُّ وَيَقُولُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ
قَوْمُوا إِلَيَّ مَا أَعَدَدْتُ لَكُمْ مِنَ الْكِرَامَةِ
فَخُذُوا مَا اشْتَهَيْتُمْ

(Febeynemâ hüm alâ zâlike, gaşiyethüm sehâbetün min fevkıhim, feemtaret aleyhim tayyiben, lem yecidû misle rîhihî şey'en kattı, ve yekülü rabbünâ tebâreke ve teâlâ: Kümû ilâ mâ a'dettü leküm mine'l-kerâmeti, fehuzû me'steheyüm!)

(Febeynemâ hüm alâ zâlike,) “Onlar bu minval üzere bulunurlarken, (gaşiyethüm sehâbetün min fevkıhim) üzerlerini bir bulut kaplar. (Feemtaret aleyhim tayyiben, lem yecidû misle rîhihî şey'en kattı) Üzerlerine hiç görmedikleri ve koklamadıkları güzel bir koku yağdırır.”

(Ve yekülü rabbünâ tebâreke ve teâlâ) “O zaman Allah-u Teâlâ buyurur ki: (Kümû ilâ mâ a'dettü leküm mine'l-kerâmeti) “Haydi kalkın size ikram edeceğim şeylerin başına! (Fehuzû me'steheyüm) Canınızın çektiğinden alın!” buyurur.

فَنَأْتِي سُوْقًا قَدْ حَفَّتْ بِهِ الْمَلَائِكَةُ فِيهِ مَا لَمْ

تَنْظُرُ الْعُيُونُ إِلَى مِثْلِهِ وَلَمْ تَسْمَعْ الْأَذَانُ وَلَمْ

يَخْطُرُ عَلَى الْقُلُوبِ فَيُحْمَلُ لَنَا مَا اشْتَهَيْنَا

لَيْسَ يُبَاعُ فِيهَا وَلَا يُشْتَرَى

(*Fene'tî sũkan kad haffet bihi'l-melâiketü fîhi, mâ lem tenzuru'l-uyûnu ilâ mislihî, ve lem tesmaü'l-ezânü ve lem yahtur ale'l-kulûbi, feyuhmelü lenâ me'steheynâ, leyse yübâu fîhâ ve lâ yüŝterâ; ve fî zâlike's-sũkı yelkâ ehlü'l-cenneti ba'duhüm ba'dan.*)

(*Fene'tî sũkan kad haffet bihi'l-melâiketü fîhi*) “Bunu müteakip meleklerin kuşattığı bir çarşıya geliriz. (*Mâ lem tenzuru'l-uyûnu ilâ mislihî*) Orada onun gibisini gözlerin görmediği, (*ve lem tesmaü'l-ezânü*) kulakların duymadığı, (*ve lem yahtur ale'l-kulûbi*) beşer aklının tasavvur edemeyeceği şeyler vardır. (*Feyuhmelü lenâ me'steheynâ*) Bütün dilediklerimizi ve istediklerimizi alırsınız. (*Leyse yübâu fîhâ ve lâ yüŝterâ;*) Orada alış-veriş yapılmaz.”

Orada giyecek, envai çeşit yiyecek, içecekler var... Herkes istediğini alacak. Satış yok, ticaret yok, para da yok... İstedik kadar, istediğinden al...

Oradan ne alırsan tükenmez. Herkes oradan alsa gene bitmez.

Memba' sularının kaynadığı gibi kaynıyor alttan...

Bu güzel cennetine girmeyi Allah-u Teâlâ cümlemize nasib etsin...

وَفِي ذَلِكَ السُّوقِ يَلْقَى أَهْلُ الْجَنَّةِ بَعْضُهُمْ
 بَعْضًا فَيُقْبِلُ الرَّجُلُ ذُو الْمَنْزِلَةِ الْمُرْتَفِعَةِ
 فَيَلْقَى مِنْهُ وَدُونَهُ وَمَا فِيهِمْ دَنِيٌّ فَيَرُوعُهُ مَا
 يَرَى عَلَيْهِ مِنَ اللَّبَاسِ فَمَا يَنْقُضِي آخِرُ
 حَدِيثِهِ حَتَّى يَتَمَثَّلُ عَلَيْهِ أَحْسَنُ مِنْهُ
 وَذَلِكَ أَنَّهُ لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ أَنْ يَحْزَنَ فِيهَا

(Ve fî zâlike's-sûkı yelkà ehlü'l-cenneti ba'duhüm ba'dan; feyukbilü'r-racülü zü'l-menzileti'l-mürtefiati, feyelkà men hüve dûnehû, ve mâ fîhim deniyyün, feyerûuhû mâ yerâ aleyhi mine'l- libâsi, femâ yenkadî âhiru hadîsihî, hattâ yetemesselü aleyhi ahsenü minhü, ve zalike ennehû lâ yenbağî li-ehadin en yahzune fîhâ;)

(Ve fî zâlike's-sûkı yelkà ehlü'l-cenneti ba'duhüm ba'dan) “Bu çarşıda cennet ehli birbiri ile karşılaşır. *(Feyukbilü'r-racülü zü'l-menzileti'l-mürtefiati, feyelkà men hüve dûnehû)* Yüksek rütbeye sahip olan kişi, kendisinden aşağı rütbede olanla karşılaşır. *(Ve mâ fîhim deniyyün)* Esâsen içlerinde rütbe bakımından aşağı olan kimse yoktur.”

(Leyerûuhû mâ yerâ aleyhi mine'l-libâsi) “O ona hayret gözüyle bakar, üzerindeki elbiseleri seyretmeye koyulur. *(Femâ yenkadî âhiru*

hadîsihî, hattâ yetemesselü aleyhi ahsenü minhü) Onunla konuşmayı bitirmeden, ondan daha güzel giyimli başka bir şahısla karşı karşıya gelir. (*Ve zalike ennehû lâ yenbağî li-ehadin en yahzune fîhâ*) Orada birbirini kıskanmak ve bu yüzden mahzun olmak yoktur.” Birisi başkasının elbisesinin daha güzel olduğunu görünce, kendi elbisesi de derhal fevkalâde olur.

ثُمَّ نَنْصَرِفُ إِلَى مَنَازِلِنَا فَيَتَلَقَّانَا أَزْوَاجُنَا
فَيَقُلْنَ مَرْحَبًا وَأَهْلًا لَقَدْ جِئْتَ وَإِنَّ بِكَ مِنَ
الْجَمَالِ أَفْضَلَ مِمَّا فَارَقْتَنَا عَلَيْهِ فَيَقُولُ
إِنَّا جَالِسْنَا الْيَوْمَ رَبَّنَا الْجَبَّارَ وَيَحِقُّنَا
أَنْ نَنْقَلَ بِمِثْلِ مَا انْقَلَبْنَا

(*Sümme nensarifü ilâ menzilinâ, feyetelakkanâ ezvâcinâ, feyekulne: Merhaben ve ehlen, lekad ci'te ve inne bike mine'l- cemâli, efdale mimmâ fâraktenâ aleyhi, feyekülü: Innâ câlesne'l-yevme rabbene'l-cebbâre, ve yahikkunâ en nenkalibe bi-misli me'nk alebnâ.*)

(*Sümme nensarifü ilâ menzilinâ*) “Sonra yerlerimize döneriz, (*feyetelakkanâ ezvâcinâ*) hanımlarımız bizi karşılar. (*Feyekulne: Merhaben ve ehlen*) ‘Merhaba, hoş geldiniz!’ derler. (*Lekad ci'te ve inne bike mine'l-*

cemâli, efdale mimmâ fâraktenâ aleyhi)
Yüzümüzdeki güzelliği ve zerâfeti görünce
şaşırlar; ‘Giderken böyle değildiniz, ne kadar
güzelleşmişsiniz!’ derler.

(*Feyekülü: Innâ câlesne’l-yevme rabbene’l-
cebbâre, ve yahikkunâ en nenkalibe bi-misli
me’nkalebnâ*) Biz de deriz ki: “Tabii güzelleşip
gelmek hakkımızdır. Zira Rabbimizi ziyaretten
geliyoruz. Biz Rabbimizi gördük, onun
nurundan nur aldık. Onun neşesiyle, zevkiyle
böyle olduk.”

Allah cümlemize nasib etsin...

j. Hediyeinin Efdali

Temâm ve İbn-i Asâkir, Enes ibn-i Malik
RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِنَّ أَفْضَلَ الْهَدِيَّةِ أَوْ أَفْضَلَ الْعَطِيَّةِ الْكَلِمَةُ مِنْ
كَلَامِ الْحِكْمَةِ يَسْمَعُهَا الْعَبْدُ ثُمَّ يَتَعَلَّمُهَا ثُمَّ
يُعَلِّمُهَا أَخَاهُ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ عَلَى نِيَّتِهَا

(تمام، كر. عن أنس)

¹² İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XVII, s.63; Temâmü’r-Râzî,
Fevâid, c.I, s.394, no:395; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.260,
no:1316; Enes ibn-i Malik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.X, s.172, no:28891; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.VII,
s.195, no:6108.

RE. 116/3 (*Inne efdale'l-hediyeti, ev efdale'l-atiyyeti'l-kelimetü min kelâmi'l-hikmeti, yesmeuhe'l-abdü, sümme yeteallemühâ, sümme yuallimühâ ehâhü, hayrun min ibâdeti senetin alâ niyyetihâ.*)

(*Inne efdale'l-hediyeti, ev efdale'l-atiyyeti*)
“Hediyenin ve ihsanın en efdali, (*el-kelimetü min kelâmi'l-hikmeti*) kelâm-ı hikmetten, hikmetli sözlerden bir kelimedir. (*Yesmeuhe'l-abdü*) Kul onu duyar, (*sümme yeteallemühâ*) sonra onu öğrenir, sonra onu kardeşine öğretir. (*Hayrun min ibâdeti senetin alâ niyyetihâ.*) Bu kendisi için, niyeti sâdıka ile yapılan bir senelik ibadetten hayırlıdır.”

Bak hediye veriyoruz ya birbirimize. Bayramda şekerler götürürüz. Ziyarete gittiğimiz vakitte bir şeyler götürürüz. Bu hediyelerin en efdali, duyduğun iyi bir sözü, dînî meseleyi öğrenmek ve bunu başka kardeşine duyurmak. Meselâ, namazın fadailinden, orucun fadailinden, zekâtın fadailinden duyup öğrendiklerini müslüman kardeşine anlatıyorsun. Bu senin için bir senelik nafîle ibadetten daha hayırlıdır.

k. Amellerin En Efdali

Taberânî, Bilâl-i Habeşî RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

---

¹³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.353, no:1076; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd- Duafâ*, c.IV, s.248; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, c.IX, s.44, no:2806; Bilâl-i Habeşî RA'dan.

إِنَّ أَفْضَلَ عَمَلِ الْمُؤْمِنِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

(طب . عن بلل)

RE. 116/3 (*Inne efdale ameli'l-mü'mini, el-cihâdü fî sebîli'llâh.*) (*Inne efdale ameli'l-mü'mini*) “Mü'minin amelinin en faziletlisi, (*el-cihâdü fî sebîli'llâh*) Allah yolunda cihad etmektir.”

Kur'an'ı bilmek. Kur'an'ı bilmek için çalışmak, Kur'an sahibi olmak, ilim sahibi olmak Allah yolunda cihaddır.

En büyük cihad, nefisle yapılan mücahededir. Çünkü bizde bir nefis var. Bize bugün oruç tutturmayan, “Orucu tutarsan seni döverim, keserim, şöyle yaparım!” diyen var mı? Yok... Biz kendiliğimizden orucu tutmuyoruz. Tutmadığımız zamanda bu orucu bize tutturmayan içimizdeki nefistir. Şeytanla birleşmiş, bize;

“—Oruç tutma, hasta olursun, zayıf olursun, şöyle olursun, böyle olursun!” diyor, bizi kandırıyor.

Sonra, “Açıktan orucunu ye!” diyor. “Allah biliyor ya. Allah'ın bildiğini kuldan ne saklayacaksınız?” diyor, bizi edepsizliğe ve hayasızlığa da sevk ediyor.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ

(حم . عن ابن عمر)

(*El-hayâü mine'l-îmân*) “Hayâ imandandır.”
İnsanlardan utanmayan Allah’tan da utanmaz.

Onun için diyelim ki cihad etsek, dünyanın gâvurlarıyla dövüşsek, hepsini mağlub etsek, dünyada herkes bizim emrimize mutî olsun, dünyanın idaresi bizim elimizde olsun... Ne Amerika’nın, ne Rusya’nın adı bile okunmaz olsun... Ne olacak biz Allah’ın sevdiği bir kulu olamadığımız takdirde?

Vaktiyle gelmişler, bu dünyaya sahip olan İskenderler gelmiş, başkaları gelmiş. Bütün dünyaya hakim olmuşlar ama onlar da gitmiş, bugün toprağın altında inliyorlar. Dünyaya hakim olmak hüner değil, hüner Allah’a kul olmak...

Onun için cihadın efdali, nefsini yenip Allah’a kul olmaya çalışmak...

---

¹⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.17, *İman* 2/14, no:24; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.141, no:52;

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.667, no:4795; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.121, no:5033; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.147, no:6341; İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Muhammed), c.III, s.453, no:950; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.374, no:610; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.210, no:602; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.369, no:5487; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.156, no:4932; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.131, no:7701; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.537, no:11764; Abdü'r- Rezzak, *Musannef*, c.11, s.142, no:20146; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.372; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.421, no:2872; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.256, no:6001; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.281, no:625; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.123, no:5782; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XII, s.467, no:12316.

I. İmanın Efdali

Hakîm-i Tirmizî, Übâde ibn-i Sâmit RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

إِنَّ أَفْضَلَ الْإِيمَانِ الْعَبْدُ أَنْ يَعْلَمَ الْعَبْدُ
أَنَّ اللَّهَ مَعَهُ حَيْثُمَا كَانَ

(الحكيم عن عبادة ابن الصامت)

RE. 116/4 (*Inne efdalele'l-imane'l-abdü, en ya'leme'l-abdü, enna'llàhe meahû haysümâ kâne.*)

(*Inne efdalele'l-imane'l-abdü*) “Kulun imanının en efdali, (*en ya'leme'l-abdü, enna'llàhe meahû haysümâ kâne*) nerede olsa olsun, Allah'ın kendisi ile beraber olduğunu bilmesidir.”

Allah'ın kuvveti, kudreti, bizi ihata etmektedir. Bizi biliyor, bizi görüyor, biz onun nezareti altındayız.

---

¹⁵ Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.II, s.305; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.336, no:8796; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.305, no:535; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.124;

Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.225, no:204; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.267, no:1340; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.192, no:6101; RE. 76/9.

Esmâü'l-Hüsnâ'da *el-Müheymin* ismi var. Allah-u Teâlâ bizi gözlüyor, kulunun gözcüsü... Dışındakini de biliyor, içindekini de biliyor. Senin içindekinden de haberin yok. Ben de bilmem, sen de bilmezsin. Ama Allah alîm... İçtekileri de biliyor.

Binâen aleyh, böyle bir Allah'ın dâimâ mânevî huzurundayız. Bunu bilmek, insanın imanının en efdal olmasına sebep oluyor.

Allah kusurlarımızı affetsin de, bu güzel imana sahip olan kullarından etsin bizi...

m. Ağızlarınızı Temiz Tutun!

Ebû Nuaym ve Ebü'n-Nasr, Hz. Ali RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁶

إِنَّ أَفْوَاهَكُمْ طُرُقٌ لِلْقُرْآنِ فَطَيِّبُوهَا بِالسَّوَاكِ

(أبو نعیم فی کتاب السواک، وأبو نصر السجزی عن علی)

RE. 116/8 (*Inne efvâheküm turûkun li'l-kur'âni, fetayyibûhâ bi's-sivâki.*)

(*Inne efvâheküm turûkun li'l-kur'âni*) “Sizin ağızlarınız Kur'an için yollardır, oradan Kur'an okuyorsunuz. (*Fetayyibûhâ bi's-sivâki*) Öyleyse, onları misvakla temizleyin, ağızlarınızı tertemiz tutun!”

¹⁶ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.343, no:287; Mizzî. *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.IV, s.14, no:639; Hz. Ali RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdis, c.VII, s.197, no:6114.

Namaza duruyoruz, “*El-hamdü li’llâhi rabbi’l-âlemîn.*” diye Kur’an okuyoruz. Veballerden en büyük vebal, ağızda ekmek kırığı varken Kur’an okumaktır. Ağızını temizlemeden Kur’an okuyan adam büyük günaha girer. Sigarayla ve bazı çirkin kokularla vücutlarını ve ağızlarını kirleten adamların hali ne olur bilmem. Allah kusurlarımız affetsin...

Onun için sigara dediğimiz vakitte aziz kardeş, bak şimdi Ramazandır el-hamdü lillah, içiyorsan da akşama kadar içmiyorsun şimdi. Gel buna tevbe et de Ramazan’dan sonra akşamdayken de içme, Ramazan’dan sonra da ağızına koyma bunu... Çünkü Cenâb-ı Peygamber:

“—Soğan sarımsak yiyen insanlar bizim camimize gelmesin!” demiş.

Onları yemeğe her zaman muhtacız. Öyleyken; “—Yerseniz, kokusu başkalarını rahatsız etmesin!” diyor.

E bu sigara kokusu, sigarayı içmeyenlere çok çirkindir. Bugün tıp alanında bunun aleyhinde konuşur. Vücudumuza zarar, paramıza zarar, her şeye zarardır. Onu içersek, içmeyen Müslümanlar rahatsız olur.

Halbuki, senin ağız Kur’an ağızıdır. Huzur-u Rabbi’l-âlemîn’e giriyorsun. Temiz bir ağız lazım! O kokan bir ağız... Sigara, içenin ağızını kokutuyor. O koku kolayca da çıkmaz. Onun için, siz ağızınızı misvakla temizleyin!

n. Cuma Günü Çok Salevat Getirin!

Beyhakî ve İbn-i Asâkir, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

إِنَّ أَقْرَبَكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي كُلِّ مَوْطِنٍ
أَكْثَرُكُمْ عَلَيَّ صَلَاةً فِي الدُّنْيَا مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مِئَةَ
مَرَّةٍ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ وَلَيْلَةِ الْجُمُعَةِ قَضَى اللَّهُ
لَهُ مِئَةَ حَاجَةٍ سَبْعِينَ مِنْ حَوَائِجِ الْآخِرَةِ
وَثَلَاثِينَ مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا ثُمَّ يُوَكَّلُ اللَّهُ بِذَلِكَ
مَلَكًا يُدْخِلُهُ فِي قَبْرِى كَمَا يُدْخِلُ عَلَيْكُمْ
الْهُدَايَا يُخْبِرُنِي مَنْ صَلَّى عَلَيَّ بِاسْمِهِ وَنَسَبِهِ
إِلَى عَشِيرَتِهِ فَأُثْبِتُهُ عِنْدِي فِي صَحِيفَةٍ بَيضاء

(هـب. كر. عن أنس)

---

¹⁷ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.111, no:3035; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.301;

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.506, no:2237; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.VII, s.199, no:6120.

RE. 116/9 (*İnne akrabeküm minnî yevme'l-kıyâmeti, fî küli mevtının, ekserüküm aleyye salâten fi'd-dünyâ; men sallâ aleyye miete merretin fî yevmi'l-cumuati ve leyleti'l-cumuati, kada'llâhu lehû miete hacetin: Seb'îne min havâici'lâhireti, ve selâsîne min havâici'd-dünyâ; sümme tüvekkelü'llâhu bi-zâlike meleken, yüdhilühû fî kabrî kemâ yüdhilü aleykümü'l-hedâyâ, yuhbirnî men sallâ aleyye, bi's-mihî ve nesebihî ilâ aşîretihî, feüsbithu indî fî sahîfetin beydâe.*)

(*İnne akrabeküm minnî yevme'l-kıyâmeti fî küli mevtının*) “Kıyamet gününde her merhalede bana en yakın olanınız, (*ekserüküm aleyye salâten fi'd-dünyâ*) dünyada bana en çok salât u selâm getirenlerinizdir. (*Men sallâ aleyye miete merretin fî yevmi'l-cumuati ve leyleti'l-cumuati*) Kim ki Cuma günü ve Cuma gecesi bana yüz salevât-ı şerife getirirse, (*kada'llâhu lehû miete hacetin*) Cenab-ı Hak, onun yüz hacetini giderir: (*Seb'îne min havâici'lâhireti*) Yetmiş ahiret ihtiyaçlarından, (*ve selâsîne min havâici'd-dünyâ*) otuzu da dünya ihtiyaçlarından olmak üzere...”

(*Sümme tüvekkelü'llâhu bi-zâlike meleken*) “Sonra Allah bunun için bir meleşî vazifelendirir. (*Yüdhilühû fî kabrî kemâ yüdhilü aleykümü'l-hedâyâ*) Size nasıl hediyeler gelirse, o melek vasıtasıyla ettiğiniz salât ü selâmlar kabrime gelir. (*Yuhbirnî men sallâ aleyye, bi'smihî ve nesebihî ilâ aşîretihî*) Bana salât edeni haber verir; adı, nesebi ve kabilesine kadar.

(*Feüsbithu indî fî sahîfetin beydâe*) Ben de yanımdaki beyaz bir deftere yazarım.”

Bakın, sizin kıyamet gününde Peygamber SAS’e en yakın olanlarınız, Peygamber SAS’in yakınlarından olacak bahtiyarlar, dünyadayken peygamber SAS’e çok salât ü selâm edenlerdir.

Onun için diğer bir hadis-i şerifte, Cuma günü hiç olmazsa seksen tane salât ü selâm okusun demişti. Halbuki yüzlerce, hatta binlerce okuyan kimseler vardır.

Eskiden sıkıntıya düşenler, bir kağıt yazarlarmış, Rasûlüllah SAS Efendimiz’in kabrinin penceresinden içeriye atarlarmış. Cenab-ı Peygamber de giden kağıtlar üzerine, onlara birer hediye göndertirmiş.

Adamın birisi çok çaresiz kalmış, Cenab-ı Peygamber’e gitmiş:

“—Ya Rasûlallah, ben çok zarurette kaldım, yardımını isterim!” demiş.

Akşam rüyasına Rasûlüllah SAS Efendimiz gelmiş:

“—Git filan yerdeki filan adama söyle ki, sana bu kadar parayı versin!” demiş.

“—Nasıl tarif edeyim, yâ Rasulallah!”

“—Sen de ki ona: Sen her gün Peygambere şu kadar salât ü selâm getiriyormuşsun; bu akşam unutmuşsun! Onun için bana ihtiyacım olan şu kadar parayı vereceksin!” demiş.

Adam gitmiş demiş ki:

“—Rasûlüllah’ın selâmı var sana, bana şu kadar para vereceksin!”

Adam selâmı almış da böyle kendinden geçmiş.

“—Ne dedi, ne dedi?” demiş.

“—İşte Rasûlüllah’ın sana selâmı var!”

“—Ne dedi, duymadım, bir daha söyle!”

Bir daha, bir daha söylemiş böyle.

“—Bu evvelki söylediğin için, bu ikinci söylediğin için, bu üçüncü söylediğin için, bu dördüncü söylediğin için...” diye adamın eline paraları yığıvermiş.

Allah’ın Rasûlü’ne olan aşkın, şevkin bir alâmeti oluyor. O nûr-u ilâhî girdi mi içeriye... O salât u selâmlarla nûr doluyor içeriye...

Onun için büyük kitaplar yazılmış, salât u selam kitapları... Onları okumayı bilmiyorsan, çeşitli salat u selâmlar var.

Namazda okuyoruz:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ

وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(Allâhümme salli alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin, kemâ sallowte alâ ibrâhîme ve alâ âli ibrâhîme inneke hamîdün mecid)

[Allahım, Muhammed AS'a ve Muhammed AS'ın âline rahmet eyle, şerefini yücelt; İbrâhim AS'a ve İbrâhim AS'ın âline rahmet ettiğin gibi. Şüphesiz övülmeye lâayık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.]

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ

وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(Allâhümme bârik alâ muhammedin ve alâ âli muhammedin kemâ bârekte alâ ibrâhîme ve alâ âli ibrâhîme inneke hamîdün mecid)

[Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in âline hayır ve bereket ver. İbrahim'e ve İbrahim'in âline verdiğin gibi. Şüphesiz övülmeye lâayık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.]

Sonra, *Salât-ı Ümmiyye* var.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ لِنَبِيِّ الْأُمِّيِّ

وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

(Allâhümme salli alâ seyyidinâ muhammedini'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ, âlihî ve sahbihî ve sellim)

[Allah'ım Efendimiz ümmî peygamber Muhammed'e, evlâd u iyâline ve ashâbına salât ve selâm eyle!] diye okuyoruz, onu okuyabiliriz.

Diğer salâtlar var, salat-ı nâciye var. Hangisini okursak okuyalım, olur.

Onun için, kim Cuma günü ve gecesi Cenab-ı Peygamber Efendimiz'e yüz salevat getirirse, Allah-u Teâlâ onun yüz hacetini giderir. Bunun yetmiş ahirette, otuzu da buradaki hacetlerinin görülmesine vesile olur.

Salât ü selâmı çok okuyun!

Dükkânda iş yaparken oku, yürürken oku, yatarken oku, kalkarken oku... Zor bir şey değil ki.

En kısası:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

(*Allâhümme salli alâ muhammedin ve alâ âli muhammed*) [Allahım, Muhammed AS'a ve Muhammed AS'ın âline rahmet eyle, şerefini yücelt!] demektir.

Allah-u Teâlâ, bu salâtlar için bir melek halk eder. Bize hediyelerin geldiği gibi, okunan salât ü selâmlar o melek vasıtasıyla kabrinde Peygamber SAS'e bildirilir.

“—Yâ Rasûlallah, filan kabileden, filan mahalleden, filanın oğlu filan sana bu salât u selâmı okudu.” der.

Sonra gayet güzel beyaz kağıtlara bunların isimlerini yazarlar. Rasûl-ü Ekrem SAS de kendisine salat u selam getirene elbette bir mukabele yapar.

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikat-ı samedâniyyesi mazhar eylesin... Sevdiği ve razı olduğu kullarının arasına dahil eylesin...

Geçen bir yere gittik. Bir çocuk Kur'an'ı hıfzetmiş, hafız olmuş; onun yemeğine çağırdılar. Kur'an'ı ezberlediğinden dolayı tabii tebrik ettik. Ama bu değildir ki gaye... Onun lafzını ezberlemek kâfi değildir. Lafzının üzerine, "Acaba benim bu söylediğim ne diyor?" onu da bilmek lâzım!

Onu bilemedikten sonra, lafzını ezberlemek bir sanattır, bir iyiliktir ama arkası var. Arkasında bu Allah'ın kitabı bana ne diyor; onu öğrenmek lâzım!

Senin oğlundan İngilizce bir mektup gelse Londra'dan, ona bakar da onun lafzını mı ezberlersin? Yoksa, "Ne diyor benim oğlum, İngilizce ne yazmış?" diye bir tercüman mı ararsın? Oku bakayım evladım, ne diyor bu? İşte şunu diyor, bunu diyor. Haa, ona göre hareket edersin.

E sen Kur'an'ın ne dediğini bilmezsen olur mu? Kur'an'ın ne dediğini bilmezsen, onun yüzüne bakmakla, lafzını ezberlemekle olmaz. Binâen aleyh onu hem okuyacak, hem de ne demek istediğini anlayacağız. Kendimize rehber edineceğiz, yönümüzü ona göre düzenleyeceğiz.

Onun için Kur'an okumayı mutlaka başaralım ve bundan sonra çocuklarımıza da okutalım mutlaka. Okusun çocuk, nereden okursa okusun. Kaç tane üniversite varsa onların

hepsini de okusun. Ama dinini bilsin, Allah'ını bilsin, Peygamberini bilsin, kitabını bilsin. Bunları bilmedikten sonra, dünyanın kaç tane mektebi varsa hepsinden mezun olsa gene cahildir. Allah'ı bilmeyen cahildir.

El hamdü lillâh Müslümanız. Allah, *Lâ ilâhe illa'llah* diyenlerden etmiş bizi... Hepimiz alimiz inşâallah. Allah'ın varlığına, birliğine inanmışızdır. Onun için buna inanmayan, cahildir. Allah affetsin...

Bak şimdi bir hava alıyoruz ya söyle, göster bakayım şu havayı bana? Kim gösterebilir? Bir hava alıyoruz. Şöyle şöyle yapıyoruz, rüzgâr geliyor. Bu havadır diyoruz. Ama göster kendini. Görünmüyor.

Şu havayı göremeyen insan, Allah'ı nereden görecek yâhu? Aklını göster bakalım, nerede senin aklın? İşte yaptığın eserlerden belli... Senin yaptığın eserlerden senin aklın varsa, bu kadar eser var, yer gök bütün eserlerle dolu... Bu eserlerin sahibini görmeyene sen adam mı diyeceksin? Yer gök eserle dolu. Şu yıldızlar, boşlukta duruyor işte. Nasıl duruyor onlar?

“—Câzibe kuvvetleri onları tutuyor.”

Hay Allah o cazibe kuvvetlerinden... Ama o câzibe kuvvetinin sahibi Allah... Onu niye demiyorsun. Cazibe nedir ki? Canlı bir şey mi? Allah-u Teâlâ'nın yarattığı bir tesirden dolayı cisimler çekiyor birbirlerini... Allah onlara o kuvveti vermiş. Kendisinden değil ki o.

Bizim de her şeyimiz Allah'tandır. Hepimiz topraktan geldik, toprağa da gideceğiz. Topraktan yaratıldığına inanmazlık yapma! Yediğin ekmek nereden geliyor? Topraktan... Meyvalar nereden? Topraktan... Yiyoruz ne oluyor? Kan oluyor. Kan ne oluyor meni oluyor, sana bir çocuk oluyor. Nereden geldi bu çocuk? Bu topraktan geldi işte.

Topraktan yiyoruz. Kan oluyor. Allah'ın makinesi onları çeşitli şeyler yapıyor. Kan yapıyor, meni yapıyor, çocuk yapıyor. Her şey Allah'tan geliyor ama aslı topraktan geldi. Allah bizi topraktan yarattı diye niye inanmıyorsun?

Bu kadar yetsin. Allah kusurlarımızı affetsin. Tevfikat-ı samedaniyyesine mazhar etsin... Sevdiği ve razı olduğu kulları arasına kabul etsin...

o. Hatm-i Hâcegân

Estağfiru'llah... (25 defa)

*Estağfiru'llah el-azîm el-kerîm ellezî lâ ilâhe illâ hû, el-hayye'l- kayyûme ve etûbü ileyh...
Ve es'elühü't-tevbete ve'l-mağfirete ve'l-hidâyete lenâ innehû hüve't-tevvâbü'r-rahîm...
Tevbete abdin zâlimin linefsihî, lâ yemlikü linefsihî, mevten ve lâ hayâten ve lâ nüşûra...*

Bu misafirler, Diyanet davet etmiş bu misafirleri. Kendilerinden gelme değil bunlar, diyanet davet etmiş. Bizim camilerimizde okusunlar da müslümanlar da dinlesinler diye diyanetin misafiri olarak gelmişler bizim buraya şimdi.

Biz de bunlara biraz hediye verirsek, sevinirler inşâallah. Bize de Allah onların okuduğu Kur'an gibi okumak nasib etsin. O Kur'an'ı okumak Mısır'ın şeyisine. Biz ne kadar okusak da bizim ağzımızın yaratılış kabiliyeti uymaz bunlarınkine.

Kur'an Mekke'de, Medine'de nazil oldu, fakat okunuşu Mısır'dadır. Yazılışı da Türkiye'dedir. Türk hattı da her yerde üstün çıkmıştır el-hamdü lillâh... Onun için bu misafirlerimizi yabancı sanmayın!

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي
وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ
مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ
أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي
فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

(*Allâhümme ente rabbî, lâ ilâhe illâ ente halaktenî, ve ene abdük, ve ene alâ ahdike ve va'dike mesteta'tü, eüzü bike min şerri mâ sana'tü, ebûü leke bi-ni'metike aleyye ve ebûü bi-zenbî, fağfirlî feinnehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente.*)¹⁸

---

¹⁸ Buhârî, Sahîh, c.XIX, s.363, no:5831; Tirmizî, Sünen, c.XI, s.255, no:3315; Neseî, Sünen, c.XVI, s.445, no:5427; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.IV, s.122, no:17152; Neseî, Sünenü'l-Kübrâ, c.IV, s.465, no:7963; Taberânî, Mu'cemü'l-Kebîr, c.VII, s.292, no:7172; İbn-i Ebî Şeybe, Musannef, c.X, s.296, no:30052; Şeddâd ibn-i Evs RA'dan.

[Allahım, sen benim Rabbimsin, senden başka ilâh yoktur. Sen beni yoktan yarattın. Ben senin kulunum, sana verdiğim sözde gücümün yettiği kadar duruyorum. Yaptığım günahların kötülüğünden sana sığınırım. Bana verdiğin nimetleri ikrar ederim, kusur ve günahlarımı da itiraf ederim. Benim suçlarımı ört, bağışla; senden başka günahları bağışlayacak yoktur, ancak sen varsın.]

Bu *Seyyidü'l-Istiğfar*'ı bellemenizi rica ederim. Çünkü akşam yatarken üç kere okur, sabahleyin de üç kere okursanız; o gün ahirete göçerseniz, cennete gidersiniz.

Allah kusurlarımızı affetsin... Nice oruç tutanlar vardır ki, oruçlarından ancak açlıkları ve susuzlukları yanlarına kâr kalır. Tuttukları oruçtan bir feyiz alamazlar. Neden? Dedikodudan, şunun bunun aleyhinde konuşmaktan, şuna buna çatmaktan dolayı yaptıkları sevaplar gider ellerinden...

Yine nice gece namazı kılanlar vardır ki, kalkar gece, saatlerce namaz kılar, fakat ancak uykusuzluğu ve yorgunluğu yanına kâr kalır. Bu acı bir şeydir.

Nice kimseler vardır ki, Kur'an'ı Kerim'i çok okur, çok emeksarf eder, fakat hiçbir şey geçmez eline...

Onun için kimseyi incitme, kimseyi darıltma, kimsenin aleyhinde konuşma! Kendi kusurlarımız kendimize yeter. İslah edeceksen, kendini ıslah et; başkasının ayıplarıyla meşgul olma! Kötü söz söyleme!

Onun için Kâbe-i Muazzama'nın örtüsünde yazılı:

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ

فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ

(البقرة: ١٩٧)

(*El-haccü eşhurun ma'lûmât, femen ferada fîhinne'l-hacce felâ refese ve lâ füsûka ve lâ cidâle fi'l-hacc*) [Hac, bilinen aylardadır. Kim o aylarda hacca niyet ederse, hac esnasında *refes*, *füsûk* ve *cidal* yoktur.] (Bakara, 2/197)

Üç şey sayıyor: *Füsük*, kötü söz söyleme, kötü iş yapma, hiç çirkin sözü ağzından kaçırma! *Refes* çirkin söz. Gerek cimaa müteallik, gerek başka şeylere müteallik çirkin sözleri ağzına... *Fusük*, taati ilahiden her türlü şekilde huruç eder seni. *Cidal*, onunla bununla takışmak, bunu da yapma!

Bu üç şey insanları felaketlere sürüklediğinden dolayı oraya asmışlar, sen de bunları yapma diyerekten.

Allah bu mübarek Ramazan'ı vermiş, cümlemizi de böyle melek gibi olan kullarından etsin... Çünkü bu da hoş...

Kemal Allah'a mahsus. Kemal almak istiyorsan, sahib-i kemal olmak istiyorsan, dikil Allah'ın divanına... Kemale ulaşmak istiyorsan dikil Allah'ın divanına... Aksi halde kemal insanda hasıl olmaz. Kemale erişmek istiyorsan, ahlâkın ahlâk olsun. Kendin kâmil olasın, güzel olasın,

Allah'ın divanında ol! Oruç tut, namaz kıl, Kur'an oku; fakat Allah'ın divanında durmak, kemale vesile olur. Allah onun için hepimizi affetsin...

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ
وَبِحَمْدِكَ أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ
نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي
جَمِيعًا فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

(Allâhümme ente'l-melikü, lâ ilâhe illâ ente sübhâneke ve bi-hamdik, ente rabbî ve ene abdük, zalemtü nefsî va'tereftü bi-zenbî, fağfirlî zünûbî cemîan feinnehû lâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente.)

[Allah'ım! Sen mülkün sahibisin. Senden başka Melik yoktur. Seni tesbih eder ve sana hamd ederim. Sen benim Rabbimsin, ben de senin kulunum. Nefsime zulmettim, günahımı itiraf ediyorum. Bütün günahlarımı bağışla... Çünkü günahları senden başka bağışlayacak yoktur.]

وَاهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِينِي لِأَحْسَنِهَا
إِلَّا أَنْتَ وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنِّي
سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ لَبَّيْكَ وَصَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ
كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ أَنَا

بِكَ وَإِلَيْكَ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَ

تَعَالَيْتَ نَسْتَغْفِرُكَ وَنَتُوبُ إِلَيْكَ

(Vehdinî li-ahseni'l-ahlâk, lâ yehdînî li-ahsenihâ illâ ente, va'srif annî seyyiehâ, lâ yasrifü annî seyyiehâ illâ ente, lebbeyke ve sa'deyke ve'l-hayru küllühû fî yedeyke, ve's-şerru leyse ileyke, ene bike ve ileyke, tebârekte rabbenâ ve teâleyte, nestağfiruke ve netûbü ileyk.)

[Allah'ım, beni güzel ahlâka ilet... Senden başka beni güzel ahlâka eriştirecek yoktur. Kötü ahlâkı da benden uzaklaştır. Kötü ahlâkı benden uzaklaştıracak olan ancak sensin. Davetine uydum, yüce huzuruna geldim. Hayırların hepsi senin elindedir. Sana kötülük ulaşamaz. Ben senden geldim ve sana döneceğim. Ey Rabbimiz! Sen çok mübarek ve çok yücesin. Mağfiretini diliyor ve sana dönüyoruz.]

Ahlak çarşıda satılmaz. Onun kaynağı Allah. Onun için, iyi ahlakı ve hidayeti verecek ancak sensin ya Rabbi! Başkası beni buraya eriştiremez. İyi huya erişebilmem seninle olacak. Bunlar dört tane. Birisi bizim okuduğumuz:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ تَبَارَكَ اسْمُكَ

وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

(Sübhâneke'llâhümme ve bi-hamdik ve tebâreke'smük, ve teâlâ ceddük, ve la ilahe gayrük)

[Seni tesbih ederim yâ Rabbi! Sana hamd ederim yâ Rabbi! Senin adın mübarektir. Varlığın her şeyden üstündür. Senden başka ilâh yoktur.]

Hanefiler namaza başladığı vakitte, *Allâhu ekber* deyince bu duayı okur. Başka bir mezheb sahipleri, (*Allahümme ente rabbî*)'yi okur. Diğer bir mezheb sahipleri, (*Ve'hdinî li-ahseni'l-ahlâk*) duasını okur.

Dördüncü mezheb sahipleri de:

اللَّهُمَّ اغْسِلْ عَنِّي خَطَايَا بِمَاءِ الثَّلْجِ
وَالْبَرْدِ وَنَقِّ قَلْبِي مِنَ الْخَطَايَا كَمَا يُنْقَى الثُّوبُ
الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ
خَطَايَايَا كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

(*Allâhümma'ğsil annî hatâyâye bi-mâi's-selci ve'l-beredi, ve nakkı kalbî mine'l-hatâyâ kemâ yünakka's-sevbü'l-ebyadu mine'd-denesi, allâhümme bâid beynî ve beyne hatâyâye, kemâ bâadte beyne'l-meşrikı ve'l-mağrib.*)

[Allah'ım! Hatalarımı kar ile, kar suyu ile temizle... Beyaz elbisenin lekelerden temizlendiği gibi, benim de kalbimi günahlardan temizle... Allah'ım! Doğu ile batı arasını uzak kıldığı gibi, günahlarımla benim aramı da uzak kıl...] duasını okurlar.

—Şimdi bir Fâtiha-i Şerife okuyalım!

.....

—Salât ü selâmı beraber okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahibihîî, ve sellim.”

—Elem neşrah leke'yi beraber okuyalım:

“—Elem neşrah leke sadrek... Ve veda'na... anke... vizrek... ellezi... enkada... zahreke... Ve rafa'nâ leke... zikreke... Feinne... meal... usri... yüsrâ... İnne... meal... usri... yüsrâ... Feizâ... ferağte... fensab... Ve ilâ... rabbike... ferğab.”

—On bir tane de İhlâs-ı Şerif okuyalım!

.....

—Bir Fâtiha-i Şerife daha okuyalım!

.....

Mehmed Zâhid KOTKU

19. 09. 1976 - İskenderpaşa Camii

(25 Ramazan 1396)

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

